

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Verksamhetsplan 2025

Beslutad av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Gäller för: Utbildningsförvaltningen
Ansvarig: Ann-Christine Gradin, utbildningsdirektör

Diariern: SK-2024/00510
Beslut: 2024-11-20

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Begrepp som används i verksamhetsplanen	4
2 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag.....	5
2.1 Nationellt lagstadgat uppdrag	6
2.2 Uppföljning av grunduppdrag.....	6
3 Strategiområden för grunduppdragets genomförande.....	7
3.1 Ökad likvärdighet	7
3.2 Förbättrade studieresultat.....	8
3.3 Attraktiv utbildning	8
4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål och uppdrag.....	10
4.1 Övergripande mål och delmål.....	10
4.2 Personalmål GVN	11
4.3 Uppdrag till förvaltningen.....	13
5 Drift- och investeringsbudget	14
6 Nämndens utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt.....	17
7 Inriktningsmål och program från kommunfullmäktige	21
8 Personalpolitiska mål från kommunfullmäktige	25
9 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige	27
10 Styrning och uppföljning av externa utförare.....	27
11 Bilagor	28

1 Inledning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har ett samlat ansvar för den pedagogiska verksamheten inom gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, RH-gymnasium, kommunal vuxenutbildning samt ansvar för den verksamhet som arbetsmarknad och integration bedriver där mottagande av skyddsbehövande från Ukraina ingår. Verksamhetsplanen beskriver hur verksamheterna som nämnden ansvarar för ska styras och planeras under kommande verksamhetsår. Planering sker med utgångspunkt i kommunfullmäktiges beslutade planeringsdirektiv, statligt lagstadgat uppdrag samt tilldelad budgetram.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden formulerat tre gemensamma strategiområden för att stärka arbetet med det lagstadgade grunduppdraget.

För verkställande av såväl det kommunala som det nationella uppdraget är resursfördelning och kompetensförsörjning viktiga förutsättningar.

Rätten att lyckas i utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett gott liv och för att kunna påverka sin framtid och delta i ett demokratiskt samhälle. Ett utbildningssystem med hög kvalitet är en viktig del för kommunens kompetensförsörjning och en genomförd gymnasieutbildning ger individen förutsättning till studier och/eller arbete.

Förvaltningen har aktivt deltagit i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet Umeå växer tryggt och säkert. En aktivitetsplan för åren 2024 - 2026 har tagits fram där flera insatser är kopplade till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde. Insatserna kännetecknas av samverkan samt tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktig utveckling. Ett område som pekats ut som särskilt viktigt inom samarbetet är strategisk kompetensförsörjning.

Ett prioriterat område är att främja närvaro i skolan. För närvarande pågår Up2 projektet (2023 - 2025) ett samverkansprojekt tillsammans med SKR och 25 andra kommuner med fokus på förbättrad skolnärvaro samt vägar tillbaka till skolan för unga som avbrutit sina studier.

1.1 Begrepp som används i verksamhetsplanen

Begrepp	Beskrivning
Kommunalt Grunduppdrag	Grunduppdrag som kommunfullmäktige fattat beslut om och som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska genomföra. Grunduppdraget ingår i det av kommunfullmäktige fastställda reglementet.
Lagstadgat nationellt uppdrag	Uppdrag som fastställs genom nationell lagstiftning såsom skollagen, skolförordning och läroplanen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt undervisning i svenska för invandrare.
Reglemente	Ett reglemente ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun (kommunallagen 2017:725). Reglementet fastställs av kommunfullmäktige och beskriver nämndens ansvar, att verksamheten bedrivs i enlighet med de grunduppdrag, mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i reglementet.
Inriktningsmål	Mål fastställda av kommunfullmäktige för att skapa riktning och förändring inom en viss fråga eller avgränsat område. Inriktningsmål är gemensamt för flera nämnder.
Program	Ett program fungerar som en konkretisering och inramning av respektive inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Ett program berör oftast flera nämnder. Inom respektive program finns ett eller flera fokusområden.
Nämndmål och uppdrag	Utöver grunduppdraget kan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fatta beslut om ytterligare nämndmål och uppdrag med tillhörande strategier och insatser för att bidra till förverkligande av målen med utbildningen.
Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)	Umeå kommun är huvudman för pedagogisk verksamhet som är nationellt lagstiftad och bedrivs i kommunal regi. Huvudman är enligt skollagen ansvarig för att planera, genomföra, analysera och följa upp utbildningens effekt i sin helhet mot de nationella målen.
Strategiområden	Genomförandet av det kommunala grunduppdraget och reglementet samt det nationellt lagstiftade uppdraget beskrivs utifrån tre strategiområden. Strategiområden är <i>ökad likvärdighet, förbättrade studieresultat</i> samt <i>attraktiv utbildning</i> .
Resultatmått i styrkortet	Mäter utfall av nämndspecifika och personalpolitiska mål mot ett förväntat målvärde.

2 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Nämnden har ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret för unga 16 till och med 19 år som inte går i skola eller arbetar. Vidare har nämnden ansvar för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå samt anpassad utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå och ansvar för svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Reglemente

Nämnden svarar för kommunens åtaganden enligt skollagstiftningen för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, samt kommunal vuxenutbildning. Nämnden svarar vidare för sysselsättningsbefrämjande åtgärder, samt för den kommunala mottagningen av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Nämnden ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas. Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, och svarar exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt arbetsplatsförlagt lärande (APL). Vidare ansvarar nämnden för bestämmelserna kring elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.

Nämnden ansvarar även för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden, sommarjobb för gymnasieungdomar samt för rekrytering av arbets- och praktikplatser för ungdomar och vuxna långtidsarbetslösa, samt personer med funktionshinder.

Nämnden ska:

- Ansvara för arbetsmiljön för de elever som finns i nämndens verksamhet.
- Samverka med för- och grundskolenämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- Samordna kommunens kvalitetsredovisning för samtliga gymnasieskolor och vuxenutbildning.
- Svara för en god samverkan med elever, vårdnadshavare och adekvata organisationer/föreningar.
- Samverka med Umeå Universitet, högskoleutbildningar i Umeå samt andra

utbildningsanordnare inom området.

- Tillhandahålla, leda och samordna kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) och vuxenutbildning som särskild utbildning på såväl grundläggande som gymnasial nivå, samt verka för en sammanhållen utbildning för nyanlända.
- Arbeta för en god integration och samverkan samt ta emot och tillhandahålla bosättning för vissa nyanlända invandrare.
- Finansiell samordning av verksamhet inom ramen för samordningsförbundet.
- Samverka med Arbetsförmedlingen, och andra aktörer, näringsliv samt offentliga arbetsgivare samt andra adekvata organisationer/föreningar.

2.1 Nationellt lagstadgat uppdrag

I skollagen fastställs det nationellt lagstadgade uppdraget att i varje kommun ska det finnas en nämnd eller flera, som ansvarar för fullgörandet av kommunens uppgifter för utbildning enligt lagstiftning.

Umeå kommun är huvudman för utbildningar som sker i kommunal regi. Huvudman ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollag och andra föreskrifter och bestämmelser som kan finnas kring utbildning, till exempel läroplanen. Vidare ska kommunen fördela resurser till utbildningen.

Utbildningen ska enligt lag vila på demokratisk grund, vilket innebär att den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna. Elever ska inhämta och utveckla kunskaper och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla former av kränkande behandling ska aktivt motverkas.

Barnkonventionen gäller som svensk lag sedan 2020 och är inkorporerad i skollag och förordningar för svenskt skolväsende. Det innebär att ett barnrättsperspektiv ska beaktas. Artikel 2 och 3 fastställer barns samma rättigheter, lika värde och att barnens bästa ska tas hänsyn till vid beslut som rör barn. Artikel 28 föreskriver barns rätt till utbildning och i artikel 12 fastställs barns rätt att få komma till tals och uttrycka sin mening.

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska genomföras både på huvudmannanivå och på enhetsnivå enligt skollag. Huvudman ansvarar för att följa upp utbildningen kontinuerligt och systematiskt.

2.2 Uppföljning av grunduppdrag

I Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslutade årshjul framgår när nämndens uppföljning av det kommunala grunduppdraget och statliga uppdraget sker. Årshjulet revideras årligen. Vid varje delårsuppföljning samt vid årsbokslut bedömer nämnden i vilken grad grunduppdraget, inriktningsmål och nämndens egna mål uppnåtts. Återrapportering av grunduppdraget till fullmäktige sker årligen enligt beslutad rutin.

- Årsrapport av nämnduppdrag och nämndmål samt internkontroll.
- Förenklad rapport av ekonomi, personal och KF-uppdrag.
- Delårsplan av nämnduppdrag och internkontroll.
- Åtterrapporering kompetensförsörjningsplan.
- Åtterrapporering Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Uppföljning av det **nationellt lagstadgade uppdraget** sker genom

- Kvalitetsrapporter på huvudmannanivå för gymnasieskola, vuxenutbildning och arbetsmarknad och integrationsavdelningen som visar på måluppfyllelsen i relation till det nationella uppdraget samt nämndspecifika mål.
- Åtterrapporering av måluppfyllelsen i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, anpassad vuxenutbildning samt yrkesvux.
- Åtterrapporering av enkätresultat i gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning och anpassad vuxenutbildning.
- Åtterrapporering av diskriminering och kränkande behandling

3 Strategiområden för grunduppdragets genomförande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden formulerat tre gemensamma strategiområden för att stärka arbetet med grunduppdraget. De tre områdena är *ökad likvärdighet*, *förbättrade studieresultat* och *attraktiv utbildning* vilka visar hur såväl det kommunala som det nationellt lagstadgade uppdraget ska genomföras och förverkligas i ett långsiktigt perspektiv.

3.1 Ökad likvärdighet

Alla elever och vuxna, inom nämndens verksamhetsområden, oavsett social och ekonomisk bakgrund, kön, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning, ska ges likvärdiga förutsättningar för utveckling, lärande och hälsa utifrån verksamhetens mål för att nå sin fulla potential både kunskapsmässigt och socialt.

En likvärdig skola för alla elever syftar till att kompensera för socioekonomiska skillnader, behov och förutsättningar. Resursfördelningsmodellen bidrar till att utjämna skillnader och bidra till likvärdiga förutsättningar för skolornas arbete för att elever ska nå målen för utbildningen oavsett elevens socioekonomiska bakgrund, kön och/eller funktionsnedsättning. Utifrån tillgängliga resurser behöver de pedagogiska verksamheterna arbeta på ett kompensatoriskt sätt i syfte att stärka likvärdiga förutsättningar för elever att nå målen med utbildningen.

Kommunala aktivitetsansvaret ska arbeta för att fler ungdomar i åldern 16 till och med 19 år i första hand återupptar sina gymnasiestudier och i andra hand får en annan sysselsättning.

En genomförd utbildning inom vuxenutbildning ska ge individen en stärkt ställning i arbets- och samhällslivet samt främja den personliga utvecklingen. Den ska också ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet.

Samsyn och samverkan med betydelsefulla aktörer för att minska tid i utanförskap är centralt för ökad likvärdighet så att alla som kan ska få rätt att provas mot arbete och därmed ett självständigt liv, egen försörjning och etablering i samhället.

För ökad likvärdighet i ett samhälle i förändring behöver det långsiktiga arbetet med digitalisering inom nämndens område vara i fokus. Kunskaper i att hantera och använda digitala verktyg ger goda förutsättningar att delta i högre utbildning och ett framtida arbetsliv samt kan bidra till minskad känsla av utanförskap. Omställning med hjälp av nya digitala lösningar ger ökade möjligheter till effektiviseringar och nya lösningar. Förhållningssätt kring hur AI kan tillämpas inom våra verksamheter håller på att tas fram. AI-assistenten som tillhandahålls av skolan kan ge elever kompensatoriskt stöd på ett likvärdigt sätt.

3.2 Förbättrade studieresultat

Rätten att lyckas i utbildning är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att elever ska kunna påverka sin framtid i ett demokratiskt samhälle och ger individen förutsättning till fortsatta studier och/eller arbete.

Utbildningen inom gymnasieskola och vuxenutbildning ska vara av hög kvalitet. Undervisningens kvalitet är en viktig förutsättning för att elevernas studieresultat ska förbättras. Det systematiska kvalitetsarbetet synliggör undervisningens kvalitet i relation till elevers behov utifrån målen med utbildningen och att fokus på samband mellan elevers lärande, utveckling, måluppfyllelse och undervisningens kvalitet stärks.

I det systematiska kvalitetsarbetet identifieras på vilket sätt undervisning möter elevens behov av ledning och stimulans och kan bidra till en förbättrad kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska stödja en undersökande kultur där analys av undervisningens kvalitet utvecklas på individ-, grupp-, ämnes-, enhets- och på huvudmannanivå.

3.3 Attraktiv utbildning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens skolverksamhet utmärks av en bredd av yrkesprogram och högskoleförberedande program av hög kvalitet. Hög kompetens hos rektorer, lärare och övrig personal säkerställer att utbildning och annan verksamhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Samarbete med branscher och företag stärks för att utveckla yrkesprogram och lärlingsutbildning för att ge elever en adekvat utbildning för samhällets framtida behov. Attraktiva yrkesutbildningar är

även centralt för vuxenutbildning och yrkeshögskoleutbildningar som alternativ för vuxna att kompetensväxla eller byta yrkesinriktning för att tillgodose samhällets behov av arbetskraft där det råder brist på personal.

Kompetensförsörjningen är central för att bibehålla kvaliteten i skolan. För att bibehålla kvaliteten behöver ett aktivt, systematiskt och medvetet arbetsmiljöarbete bedrivas i hela styrkedjan och inkludera elever och personal.

Kunskap och kompetens utvecklas i samverkan med universitet och högskola. I nära samarbete möts olika professioner i kollegial samverkan i syfte att stärka undervisningens kvalitet och därmed bidra till elevers måluppfyllelse såväl kunskapsmässigt som socialt.

4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål och uppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övergripande mål är som tidigare beskrivits att **andelen elever som tar gymnasieexamen ska öka**. För att följa hur väl utvecklingen sker mot det fastställda målet har delmål formulerats inom respektive strategiområde. Delmålen följs upp av resultatmått. Resultatmått för respektive delmål framgår av styrkortet. Uppföljning av långsiktiga mål och delmål sker i styrkort, verksamhetsrapporter samt genom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

4.1 Övergripande mål och delmål

GVN delmål	Resultatmått	Målvärde 2025
1. År 2025 har Umeås kommunala gymnasieskola högst meritvärde och genomströmning i kommungruppen större städer. ^[1]	1.1 Andelen elever med fullföljd gymnasieutbildning inom tre år ska öka jmf föregående år (Andel elever av avgångseleverna som når gymnasieexamen) ^[2] (%).	95
	1.2 Den genomsnittliga meritpoängen ska öka jämfört med föregående år. (0-20p)	15
2. Godkända betyg och genomströmning inom vuxenutbildningen ska öka.	2.1 Andelen elever med godkända betyg inom vuxenutbildningen ska öka. (%)	90
	2.2 Genomströmningen på yrkesvux ska öka i relation till föregående år. (%)	70
	2.3 Genomströmningen på anpassad vuxenutbildning på grundläggande nivå ska öka i relation till föregående år, (%)	80
3. Elevernas skolnärvaro samt upplevelse av trygghet, studiero, inflytande och delaktighet skall öka.	3.1 Andelen elever med mer än 20 procents frånvaro ska minska.	10
	3.2 Index för elevers upplevda trygghet i skolan ska öka jämfört med föregående mätning (genomsnittligt värde "trygg i skolan" - "trygg i min klass"). (skala 1–10)	9
	3.3 Andelen elever som känner att de kan påverka sin skola genom klassråd, elevråd, föreningar eller motsvarande ska öka jmf fg. mätning. (skala 1–10)	8
	3.4 Andel elever som känner delaktighet i sitt lärande. (skala 1–10)	8
	3.5 Andel elever som upplever studiero i klassrummet ska öka. (skala 1–10)	8
4. Ungas hälsa 16–18 år ska förbättras (index 0–100).	4.1 Ungas hälsa, 16–18 år (index 0–100). ^[3] - flickor - pojkar - annat/vill ej ange	68
	4.2 Upplevd stress i relation till skolmiljön (prov, bedömning, betyg) ska minska. ^[4] (Skala 1–10) - flickor - pojkar - annat/vill inte ange kön	10 10 10

^[1] Statistik SCB, Skolverket, kommungrupp större städer enligt Kolada. Redovisas i januari.

^[2] Exklusive nyanlända

^[3] Avser faktorn självuppskattad hälsa i Unga enkäten 2024

^[4] Avser medelvärde självuppskattad stress i Elevenkäten

^[5] Frågan saknades i 2024 års enkät. Värden från 2023 års enkät

GVN övergripande mål: Andel elever som tar gymnasieexamen ska öka.		
Strategiområde: Attraktiv utbildning		
GVN delmål	Resultatmått	Målvärde 2025
5. Umeås gymnasieskolor ska vara attraktiva och kvalitativa nog för att behålla andelen elever.	5.1 Andel elever som får sitt förstahandsval.	85
	5.2 Andel elever som väljer en kommunal gymnasieskola (%).	82
6. Andelen elever som väljer yrkesutbildningar på gymnasiet ska öka.	6.1 Andel elever som väljer att påbörja en yrkesutbildning på gymnasiet ska öka (%).	
	- Kommunala elever ^[1]	30
	- Interkommunala elever ^[2]	45
	- Total andel elever i yrkesprogram UGS ^[3]	35

^[1] Elever folkbokförda i Umeå kommun som väljer yrkesutbildning inom UGS

^[2] Elever folkbokförda i annan kommun som väljer yrkesutbildning inom UGS

^[3] oavsett hemkommun

GVN övergripande mål: Andel elever som tar gymnasieexamen ska öka.		
Strategiområde: Ökad likvärdighet		
GVN delmål	Resultatmått	Målvärde 2025
7. Jämställdheten i elevernas studieval ska öka.	7.1 Underrepresenterat kön ska utgöra minst 25 procent av eleverna i yrkesprogram (%).	25
	7.2 Det underrepresenterade könet av eleverna på yrkesprogram ska öka jämfört med föregående år (%).	2
8. Samverkan mellan skola och arbetsgivare inom såväl näringslivet som offentlig sektor skall bli bättre.	8.1 Antalet kvalitetssäkrade APL-platser per program.	*
	8.2 Antalet arbetsgivare och verksamheter som tar APL-ansvar per program.	*
	8.3 Antalet närvarande företag på programråd.	5
9. Arbetsmarknadsenheten skall genom sin verksamhet ta vara på hela befolkningens arbetsförmåga.	9.1 Andel helårsekvivalenter. ^[1]	9
	9.2 Andelen deltagare i våra arbetsmarknadsinsatser som lämnar till förmån för studier ska öka. *ev. viss felmarginal pga. byte av verksamhetssystem	20
	9.3 Antalet personer och antalet månader i försörjningsstöd skall minska. *Genomsnitt antal månader/ärenden (2022 första mättilfället).	7

^[1] Mått från SCB som anger hur stor andel av befolkningen (20–64 år) som försörjs med sociala ersättningar. En helårsekvivalent motsvarar en person som försörjs med full ersättning ett helt år, dvs två personer som varit arbetslösa ett halvår var blir en helårsekvivalent tillsammans.

* 8.1 och 8.2 Här anges inget målvärde utan alla företag och verksamheter som har APL platser presenteras årligen för nämnd.

4.2 Personalmål GVN

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden står inför stora kompetensförsörjningsutmaningar under de kommande åren. Ökande volymer av elever och deltagare i verksamheterna i kombination med färre personer i arbetsför ålder nationellt på arbetsmarknaden skapar en konkurrens om

arbetskraften. För att möta kompetensförsörjningsutmaningen är det viktigt att nämndens verksamheter tillhandahåller attraktiva arbetsplatser som speglar mångfalden i samhället, där medarbetare och chefer upplever en hållbar arbetsmiljö över tid. Strategier för att säkra kompetensförsörjningen beskrivs i gymnasie- och vuxenutbildningens kompetensförsörjningsplan samt förvaltningens aktivitetsplan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övergripande personalmål är att ***all personal i legitimationsgrundande yrke ska ha legitimation.***

För att följa utvecklingen mot de kommunövergripande personalpolitiska målen samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens egna personalmål har konkreta och mätbara resultatmål identifierats. Resultatmåten för respektive delmål framgår i styrkortet. Uppföljningen av de personalpolitiska målen sker inom ramen för det systematiska kompetensförsörjningsarbetet, det systematiska arbetsmiljöarbetet samt arbetet med lika rättigheter och möjligheter.

Personalpolitiska mål	GVN personalmål	Resultatmål	Målvärde 2025
5. Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	10. All personal i legitimationsgrundande yrke ska ha legitimation.	Andel legitimerade lärare (%).	100
6. Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.		Andel chefer med max 30 medarbetare/chef.	87
7. Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.		Sjukfrånvaro i GVN (%).	4,2
		Andel långtidsfriska (%).	80
		Andel heltidsanställda (%).	90
		Medarbetarenkäten, totalt medelvärde (index max 6,0).	5,1
		Andel skyddsombud som genomgått introduktion.	90

Prioriterade områden i nämndens arbete med arbetsmiljö och aktiva åtgärder:

- Vidareutveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) med särskilt fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) för att förebygga ohälsosam arbetsbelastning och främja återhämtning
- Kompetensutveckling och stöd för fortsatt arbete med att förebygga hot och våld, alla ska känna sig trygga även om situationer uppstår
- Förbättra den fysiska arbetsmiljön i verksamheterna genom att tydliggöra rutiner och stöd till egenkontroll internt inom förvaltningen samt förbättra samarbetet med Teknik- och fastighetsförvaltningen.

- Vidareutveckla arbete med rekrytering för att främja mångfald och lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund under hela rekryteringsprocessen
- Behov av anpassningar av lokaler för att öka tillgänglighet för alla utifrån funktionsnedsättning.

4.3 Uppdrag till förvaltningen

- A. I samverkan med hållbarhetsutskottet ta fram en strategi och åtgärdsplan för ekologisk och klimatmässig hållbarhet för våra verksamheter.
- B. Att presentera en modell för hur GVN kan ta sitt uppföljningsansvar för alla ungdomar 16–19 år folkbokförda i Umeå kommun.
- C. Vidta och föreslå trygghetsskapande åtgärder i nämndens verksamheter utifrån behov och ny lagstiftning på området.
- D. Följ upp SYV-verksamheten i såväl skolorna som på arbetsmarknadsenheten och återrapportera resultaten till nämnden.
- E. Föreslå åtgärder för att ferieanställningarna inte skall konkurrera med den öppna arbetsmarknadens behov av reguljära sommarvikarier.
- F. Föreslå åtgärder för att öka lärlingsprogrammets attraktivitet.
- G. I dialog med teknik- och fastighetsförvaltningen lösa ansvarsfrågan om drift och underhåll av fastigheterna vid Forslundagymnasiet.
- H. Stärka kunskapsnivån inom hedersrelaterat våld och förtryck genom kvalitetssäkrade utbildningsinsatser gentemot elever och personal.
- I. I den årliga återrapporteringen av kränkingsärenden till huvudman, identifiera om det finns en antisemitisk, islamofobisk eller i övrigt rasistisk komponent i inrapporterade kränkingsärenden på skolorna.
- J. Ta fram en plan för att långtidssäkra våra naturbruksutbildningar i samverkan med relevanta aktörer och optimera nyttjandet av Forslunda.
- K. Under 2025 informera elever om processen för att anmäla kränkningar och andra tillbud, för att öka tryggheten att anmäla.
- L. Vidta åtgärder på skolorna för att åstadkomma tysta rum.
- M. Ta fram en process för arbetet med verksamhetens investeringar som innebär att olika finansieringsalternativ, inklusive bland annat leasing eller extern finansiering, värderas vid genomförandet av större investeringar.

5 Drift- och investeringsbudget

Kommunfullmäktiges beslut om tilldelning av medel

Kommunfullmäktige har den 17 juni 2024 fattat beslut om planeringsdirektiv och ekonomiska ramar för drifts- och investeringsbudget för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN). Nämndens budgetram för driftmedel uppgår för år 2025 till –652,45 mnkr, ett tillskott med –32,21 mnkr jämfört med 2024 års ram.

Kommunfullmäktige har till driftsramen beslutat att prioritera medel för:

- Justering för minskad kostnad PO 13,95 mnkr.
- Sommarjobb lägre årskurser -1,00 mnkr
- Övriga tillskott motsvarar –28,00 mnkr för hantering av ökade volymer och övriga tillkommande kostnader.

Kommunfullmäktiges beslut från den 17 juni innehåller även beslut om medel för investeringar. GVN har för år 2025 beviljats investeringsmedel med 5,0 mnkr för inventarier till champinjonen vux (Vuxenutbildningens hus) och årliga medel för reinvesteringar motsvarande 6,0 mnkr. Utöver investeringsmedel till GVN har kommunfullmäktige beslutat om investeringsmedel till Teknik- och fastighetsnämnden (TN). Det ligger i TNs uppdrag att bland annat försörja GVN:s verksamheter med fastigheter och IT. Kommunfullmäktige har de kommande åren 2024–2027 beviljat 131,0 mnkr för byggnation av 1 000 nya gymnasieplatser och 30 mnkr för utbyggnad av lokaler för vuxenutbildningen pga. elevökning. Utöver det har medel beslutats för "ram anpassningar gym-vux" med 16,4 mnkr för planeringsperioden och volym/ombyggnation gymnasieskolor med 8,9 mnkr år 2028. För ram IT GY (elevdatorer) har kommunfullmäktige beslutat om 14,6 mnkr år 2025.

Driftsbudget

Kommunfullmäktige har beslutat om att nämndens budgetram för driftsmedel uppgår för år 2025 till –652,45 mnkr, ett tillskott med –32,21 mnkr jämfört med 2024 års ram. Utökningen av ram ger nämnden möjlighet att hantera kostnader för ökad volym och index. Utöver det så prioriterar nämnden medel för att utöka arbetet med säkerhet inom nämndens verksamheter och tillskjuter medel motsvarande 0,75 mnkr till säkerhetskoordinator. I enlighet med KFs beslut tillskjuts 1,0 mnkr till sommarjobb i lägre årskurser, utöver det så gör nämnden prioriteringar till YH motsvarande 0,7 mnkr och 1,5 mnkr för kompetensutveckling av speciallärare och specialpedagoger.

Umeå Kommun är en tillväxtkommun och har en vision om att Umeå ska ha 200 000 invånare senast år 2050. GVN är en nämnd som till stor del påverkas av förändringar i befolkningen, den senaste tillgängliga befolkningsprognosen för Umeå kommun visar att åldersgruppen 16–18 år ökar under kommande tioårsperiod. Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar antalet ungdomar i åldern 16–18 år med ca. 270 individer (6 %) under åren 2024–2028. Prognosen inkluderar dock inte elever från kranskommunerna.

Nämndens prioritering utifrån tilldelade driftsmedel

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har under år 2024 fattat beslut om en ny resursfördelningsmodell till gymnasieskolornas olika program som börjar gälla från 1 januari 2025. Resursfördelningsmodellen är elevpengsbaserad och omfattar de nationella programmen, introduktionsprogrammen samt anpassad gymnasieskola. Detta innebär att gymnasieskolorna till allra största del erhåller medel utifrån en peng per elev och program och år. Den största delen av nämndens budget hanteras genom resursfördelningsmodellen.

I viss mån finns också så kallad anslagsfinansierade delar inom gymnasieskolan såsom delar av lärverktyg inom naturbruk, tillägg till idrottsutbildningar NIU/RIG, elevassistenter inom anpassad gymnasieskola mm där bedömningen är att kostnaden inte följer förändringar i antalet elever fullt ut. Övriga verksamheter inom nämndens ansvarsområde är helt anslagsfinansierade, exempelvis arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Nämndens budgetbeslut innebär att man erhållit medel för uppräknig av index för alla verksamheter och kompensation för volymökningar i de delar som styrs av resursfördelningsmodeller. Hänsyn har även tagits till lägre PO-kostnader.

Kommunfullmäktige har i sitt beslut prioriterat medel motsvarande 1,0 mnkr för att utreda sommarjobb för lägre årskurser. Medel som nämnden prioriterar till arbetsmarknadsverksamhet då uppdraget att tillhandahålla ferietjänster ligger inom deras ansvarsområde.

Samhällsutvecklingen och fler arbetsmiljöhändelser med koppling till hot och våld har lett till behov av åtgärder i form av ökad beredskap och trygghetsskapande åtgärder för personal och elever verksamma inom nämndens område. Hot och våld är en prioriterad arbetsmiljöaktivitet. För trygghetsskapande åtgärder prioriteras resurser för säkerhetskoordinator motsvarande 0,75 mnkr för år 2025.

För att kunna skapa möjlighet för att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv prioriterar nämnden 0,7 mnkr till vuxenutbildningens verksamhet för arbete med YH-utbildningar. Detta för att kunna säkerställa rimlig arbetsbelastning och kunna erbjuda ett flertal YH-utbildningar.

Specialpedagoger och speciallärare är en bristkompetens och det finns stort behov av att genomföra insatser för att kompetensförsörja för dessa befattningar. Att rekrytera denna kompetens externt är mycket svårt. Inom anpassad gymnasieskola skärps lagstiftningen och därför prioriterar nämnden 1,5 mnkr för kompetensförsörjning av speciallärare och specialpedagoger.

Gymnasieskola inkl. anpassad gymnasieskola

Elevunderlaget för gymnasieskolan ökar år 2025. Umeå kommun har ett positivt netto avseende antalet elever som väljer att gå skola i annan kommun än folkbokföringskommunen. Umeås riksidrottsgymnasium är en av anledningarna till det, i kombination med att kranskommunerna har ett mindre utbud av gymnasieutbildningar än Umeå utifrån sin storlek.

Elevpengen per program i den kommunala gymnasieskolan 2025 inkl. introduktionsprogram och anpassad gymnasieskola finns sammanställd i bilaga 4 "Elevpeng per program och/eller inriktning inom kommunala gymnasieskolan 2025".

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen är anslagsfinansierad. Stora delar (ca. 40%) av verksamheten är dock finansierad via statsbidrag i olika former.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamheten arbetsmarknadsåtgärder är anslagsfinansierad. Stora delar (ca. 20 %) av verksamheten är dock finansierad via statsbidrag i olika former.

Integration

Verksamheten integration finansieras helt via statsbidrag främst från Migrationsverket.

Övriga verksamheter

Budgeten för verksamheterna; nämnd och skolgemensam verksamhet utgår från 2024 års budget uppräknad med index och volym till 2025 års nivå.

Utmaningar med kompetensförsörjningen inom välfärden och näringslivet och det faktum att de stora volymökningarna inom nämndens verksamheter fortsätter på kort sikt de kommande åren, gör att det är av yttersta vikt att arbeta med långsiktiga strukturella åtgärder för att klara den ekonomiska utmaning som det innebär.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens budget fördelas per verksamhet 2025 enligt bilaga 3.

Prioritering utifrån tilldelade investeringsmedel

Medel för reinvesteringar till nämndens verksamheter har utökats till år 2025 och uppgår nu till 6 mnkr årligen under planeringsperioden. Gymnasieskolan är en mångfacetterad verksamhet utifrån de olika program som bedrivs. Bland annat bedrivs ett stort bygg- och anläggningsprogram, teknikprogram och ett program med lantbruksinriktning. Alla dessa program kräver lärverktyg i form av maskiner och utrustning och tillskottet av reinvesteringar ger nämndens verksamheter bättre förutsättningar att kunna tillgodose en god utbildning och en säker arbetsmiljö för lärare och elever.

I investeringsplanen har medel tilldelats TN, för tillskapande av 1 000 nya gymnasieplatser som beräknas färdigställas 2027. Det är av yttersta vikt att tidplanen håller då elevökningen är kraftig fram till 2027 och gymnasieplatser behöver finnas för att eleverna ska kunna få en gymnasieutbildning tillgodosedd. När det gäller val till olika gymnasieprogram är det vid högt söktryck till ett program meritvärdet som avgör om en elev får plats eller inte. Finns det få platser ökar behovet av ett högt meritvärde för att eleverna ska få sitt förstahandsval tillgodosett. Få gymnasieplatser riskerar att medföra att det blir en utslagning där endast elever med höga meritvärden får sitt förstahandsval, att elever får sitt förstahandsval tillgodosett lägger grunden för att man genomför och slutför sin gymnasieutbildning. De elever som inte får sitt förstahandsval tenderar i större utsträckning att byta program och avbryta sin utbildning något som inte är bra för

vare sig eleven eller verksamheten. Vid få gymnasieplatser finns risk att elever som är behöriga i värsta fall inte kommer in på ett gymnasieprogram i Umeå Kommun pga. för lågt meritvärde i jämförelse med andra sökande. Individer som inte har fullföljd gymnasieutbildning har hög risk att hamna i utanförskap.

6 Nämndens utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt

Övergripande utmaningar inom nämndens verksamhetsområde är brist på kommunal finansiering och kortsiktig finansiering från staten inom vuxenutbildning och arbetsmarknad och integration som är svår att nyttja optimalt. Underskott på gymnasieplatser kommer medföra att vi inte kommer kunna tillgodose det behov av platser som elevuppgången medför och för att säkerställa tillgång på gymnasieplatser behöver Vasaskolan bli färdig i tid.

Ökad genomströmning

Fler elever behöver få förutsättningar att nå kunskapsmålen i skolan och få en genomgången gymnasieexamen. Genomströmningen behöver öka, avbrott minska och elevernas frånvaro minska, en utmaning är ungas psykiska mående som ofta leder till problematisk skolfrånvaro. Den psykiska ohälsan ligger utanför skolans handlingsutrymme. Elevens hela livssituation, frånvaro, skolresultat och socioekonomiska förutsättningar behöver stå i centrum när skolfrånvaron ska utredas. Vi ser en ökad andel ungdomar som väljer att avbryta sina gymnasiestudier, hoppar av individuella programmet eller inte uppnår en gymnasieexamen. Därmed ökar utmaningen för det kommunala aktivitetsansvaret att säkerställa insatser som förbereder fler elever för att återuppta sina studier i gymnasieskolan, inom vuxenutbildning eller folkhögskola.

En utmaning är att introduktionsprogrammen tar emot ett ökat antal elever från grundskolan som saknar grundläggande behörighet till gymnasiet och att få dessa elever behöriga till gymnasiet. En annan utmaning har det kommunala aktivitetsansvaret som behöver säkerställa insatser som förbereder fler elever för att återuppta sina studier i gymnasieskolan.

Hot, våld och säkerhet

Den organiserade brottsligheten, ökad tillgång till narkotika samt hot och våld påverkar också ungas vardag, är resurskrävande och en utmaning mot skolornas verksamhet. Både när det gäller kompetensutveckling och bemanning. Viktigt och utmanande är att ha möjlighet att fortsätta detta arbete.

Lokalförsörjningsfrågan

Lokalförsörjningsfrågan är fortsatt en stor utmaning. Umeå Kommuns gymnasieskolor har ett snabbt ökande elevunderlag och därför behöver det beredas plats för fler elevplatser. De planerade skollokalerna behöver finnas tillgängliga i tid för att elever att kunna få sitt val till gymnasieutbildning tillgodosedd. Unga riskerar att stå utan gymnasieplats eller att inte få sitt förstahandsval och det kan i sin tur kan innebära att de slås ut från samhället och är på sikt ett hot mot Umeås tillväxt. Rätten

att lyckas i utbildning är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att unga ska kunna påverka sin framtid och få ett självständigt vuxenliv.

Omvärld och Lagstiftning

Vi är en del av en föränderlig värld. Utmanande är migrationspolitikens snabba förändringar, där till exempel villkoren för ukrainare berörs samt bostäder till nyanlända. En stor del av den verksamhet som bedrivs inom nämndens område styrs av lagar. Nya lagar och snabba, omfattande förändringar som till exempel GY25 samt digitala nationella prov ställer krav på flexibilitet och snabba förändringar. Införandet av GY25 kommer innebära dubbla eller "trippla" system under flera år med behov av omfattande kompetensutveckling för personalen. En utmaning blir medarbetarens upplevda arbetsbelastning i implementering av det nya systemet. Förändringar inom andra myndigheter är också utmanande för våra verksamheter.

Digitalisering

IT-säkerhet med ökad hotbild är en utmaning för alla våra verksamheter. Digital delaktighet är grundläggande för att kunna delta och verka i ett demokratiskt samhälle. I skolan läggs grunden för detta. En utmaning är att ge våra chefer och medarbetare den fortbildning som de behöver för att kunna använda och nyttja ny AI-teknik och annan digitalisering som på sikt kommer kunna skapa möjligheter att utforma framtidens verksamheter inom nämndens område. En stor utmaning är AI där lagstiftning försvårar användandet och riktlinjer, resurser och kompetens saknas.

Samhällets behov av arbetskraft

Dimensionering och förändringar på arbetsmarknaden kräver flexibilitet och omställning för att klara kompetensförsörjningen. En utmaning är att förebygga utanförskap för osynliga grupper för att minska risk för utanförskap. En föränderlig omvärld och en förändrad migrationspolitik medför utmaningar. Även arbetsmarknadstorgen utmanas av ökningen av unga och den målgruppens ökande psykiska ohälsa.

En annan utmaning är att få fler att välja yrkesprogram på gymnasiet eller som vuxenutbildning för att kunna tillgodose näringslivets och samhällets behov av arbetskraft. En utmaning är att finna former för att kunna bredda rekrytering för individer som saknar gymnasiebetyg och/eller har låga språkkunskaper och/eller funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden och på sikt kunna försörja sig själva samt ge förutsättningar för nyanlända och de som står utanför arbetsmarknaden att bli anställningsbara och självförsörjande.

Återbruk

Inom enheten Arenor för prövning återfinns Returbutiken som även bidrar till Umeå kommuns lokala miljömål och avfallsplan genom samarbete med Vakin för att ta emot återbrukade produkter som Returbutiken säljer. Returbutiken möjliggör även arbetsprövningsplatser för deltagare i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering. En utmaning är även här att klara ökade uppdrag inom till exempel cirkulär ekonomi, återbruk och byggåterbruk med minskade resurser och en osäker finansiering.

Kompetensförsörjning

Befolkningsprognos genomförd i Umeå kommun våren 2024 visar ett behov av att fram till år 2034 rekrytera 691 medarbetare till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område.

Kompetensförsörjningen har blivit alltmer utmanande och förklaringarna är flera. Främst handlar det om den demografiska utvecklingen, där det finns färre personer i arbetsför ålder på arbetsmarknaden parallellt med att antalet elever och deltagare i nämndens verksamheter ökar. Andra orsaker är att för få personer ansöker till och slutför utbildning som lärare och att rörligheten på arbetsmarknaden har ökat. Skollagens krav på legitimation i anställning bidrar således till krav på långsiktighet i kompetensförsörjningsplaneringen särskilt vad gäller bristyrken. Inom gymnasieutbildningens område finns inte riktade statsbidrag att tillgå i samma omfattning som till grundskolans verksamhet, vilket innebär att strategiska kompetensförsörjningsåtgärder måste prioriteras inom nämndens ram.

Ett gott chefs- och ledarskap är en förutsättning för en verksamhet med hög kvalitet. Chefer ska skapa förutsättningar för goda resultat och en arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare till samverkan, kreativitet och medskapande. Uppdraget som rektor är arbetsvärderat som kommunens mest avancerade chefsuppdrag och innefattar ett arbetsmiljöansvar där inte bara medarbetare utan även alla elever omfattas. Att fortsätta arbetet med att nå riktmärket för antal medarbetare per chef är av stor vikt för våra chefers arbetsmiljö och förutsättningar, men detta påverkar budget och är därför att betrakta som en utmaning för nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får riktade statsbidrag kopplat till anställningar och löner för lärare; i huvudsak lärarlönelyft och karriärvägar. Dessa statsbidrag är sedan flera år inarbetade i nämndens lönestruktur och om möjligheten att erhålla statsbidraget framgent skulle upphöra, så riskerar det att leda till en oerhörd ekonomisk belastning och negativ påverkan på kompetensförsörjningen.

Sammanfattningsvis visar förvaltningens kompetensförsörjningsprognos för perioden 2024-2034, att behov av åtgärder för omställning behöver vidtas för att säkerställa grunduppdrag och personalförsörjning.

Kortsiktiga planeringsförutsättningar

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är en nämnd som till stor del får sin finansiering genom statsbidrag. Statsbidragen riktar sig främst till den kommunala vuxenutbildningen, arbetsmarknad och integration. Att bygga verksamhet på statsbidrag i stor omfattning är utmanande och medför en svårighet att skapa en stabil organisation med stabila planeringsförutsättningar på sikt. Därför är det av stor vikt att den kommunala finansieringen från kommunfullmäktige är tillräckligt stor för att nämnden ska ges förutsättningar att långsiktigt styra verksamheten och utföra sitt grunduppdrag över tid.

Möjligheter

Umeå gymnasieskolor och vuxenutbildningar har möjligheten att erbjuda attraktiva utbildningar för kommunens ungdomar och för ungdomar från kranskommunerna samt vuxna. Vi har goda förutsättning att erbjuda en bra kvalitet i undervisningen med hög andel behöriga och legitimerade pedagoger och andra yrkesprofessioner som verkar i gymnasieskolan och inom vuxenutbildningens verksamheter.

En möjlighet inom området strategisk kompetensförsörjning är det strategiska partnerskap som utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan har tecknat för att utveckla formerna för långsiktig utveckling.

Förvaltningen deltar i det kommungemensamma brottsförebyggande arbetet Umeå växer tryggt och säkert. Till exempel har trygghets- och säkerhetssystemet CoSafe införts. Säkerhetssamordnare arbetar brottsförebyggande i skolmiljöerna. Insatserna kännetecknas av samverkan samt tidiga insatser och långsiktigt arbete.

Deltagande i SKR:s utvecklingsprogram för fullföljd utbildning, Up2 fortsätter 2024 – 2025. Där fokus i förändringsarbetet kommer vara att hitta vägar att bryta mönster hos elever med problematisk skolfrånvaro för att minska studieavbrott samt vägar tillbaka efter studieavbrott.

Regionalt samarbete i länet mellan kommuner gällande yrkesvux möjliggör att kompetensförsörjning för företag och organisationer inom Umeå kommun och regionen stärks på kort och på lång sikt. Det möjliggör för vuxna att kompetensväxla eller byta yrkesinriktning till förmån för arbete för att tillgodose samhällets behov av arbetskraft där det råder brist på personal.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har ett väl utvecklat samarbete med andra myndigheter och förvaltningar samt ett nära samarbete med näringsliv. Samverkan och samarbete med Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Socialtjänst och Kriminalvården gör det möjligt att hitta former för individer som saknar gymnasiebetyg och/eller har låga språkkunskaper och/eller funktionsnedsättningar att komma in på arbetsmarknaden och kunna försörja sig själv.

7 Inriktningsmål och program från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har fastställt inriktningsmål som är långsiktiga och berör flera kommunala aktörer. Nämnder och bolag ska prioritera arbetet med de givna inriktningsmålen. Till inriktningsmålen finns program som konkretiserar och ramar in målen. Programmen har sedan olika fokusområden. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått nedanstående inriktningsmål, program och fokusområden destinerade till sig.

Inriktningsmål 1:	Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050
-------------------	--

Program för tillväxt

Programmets syfte är att lyfta viktiga fokusområden för att bibehålla tillväxt och befolkningsutveckling och utveckla Umeå för framtiden.

Fokusområde 2: Universitetet som tillväxtmotor

I samverkan med Universitetet skapas en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller som bygger broar mellan undervisning, utveckling och forskning. Curiosum, science center, ska öka elevernas intresse för vetenskap och teknik, innovation och entreprenörskap för att möta framtida samhällsutmaningar, samt vara en träffpunkt för samverkan skola, arbetsliv och akademi.

Utbildningsförvaltningen och Lärarhögskolan vid Umeå universitet har tecknat ett strategiskt partnerskap för att utveckla formerna för långsiktigt samarbete och utveckling. Ett område som är särskilt viktigt är samarbete kring strategisk kompetensförsörjning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Ulf är ett försöksprojekt som ska utveckla modeller för långsiktig samverkan vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning mellan universitet och skola där skolans frågeställningar är i fokus.

Gymnasielärare främst inom teknik, naturvetenskap och entreprenörskap förlägger delar av sin undervisning på Curiosum.

Inom nämndens område tillhandahåller vi övningsskolor för verksamhetsförlagd utbildning för lärarstudenter och erbjuder praktikplatser till studenter från universitetets olika institutioner.

Arbetsmarknad- och integrationsavdelningen har en etablerad samverkan med ett flertal institutioner på universitetet genom åren utifrån identifierade samarbetsytor och utvecklingsprojekt via AimDay.

Inriktningsmål 2:	Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden
Inriktningsmål 3:	Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Program för social hållbarhet

Programmets syfte är att motverka ökade skillnader mellan medborgare samt skapa goda livsvillkor genom att utveckla kommunens och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt.

Fokusområde 3: Barns uppväxtvillkor

Umeå kommun ska vara en bra plats att växa upp på och alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval.

3.1 Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas.

Barnkonventionens värden och rättigheter ska genomsyra all utbildning. Skolan har i uppdrag att ge elever kännedom om sina rättigheter och att ge elever möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande på sin utbildning. Elevens bästa ska vara vägledande i alla beslut. Den fysiska miljön och de pedagogiska anpassningar som görs är avgörande för att elever med funktionshinder och funktionsnedsättningar ska ges de bästa förutsättningarna att nå målen. Tillgång till utbildning är den i särklass viktigaste skyddsfaktorn för att skapa förutsättningar för ett självständigt vuxenliv.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Skollagen är tydlig med att elever ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet i att vidareutveckla sin utbildning samt hållas informerade i frågor som rör dem. Det sker i klassrummet, via klassråd och skolforum samt i programråd och andra lokala samverkansforum där elever ges möjlighet att delta i och påverka verksamheten. Årlig elevenkät och undervisningsutvärderingar i ämnen synliggör elevers uppfattningar om bland annat trygghet, delaktighet, inflytande och stress. Vid större förändringar ska barnkonsekvensanalyser genomföras utifrån barn och ungas bästa och där elevers synpunkter ska finnas med i beslutsunderlaget.

Fortbildningsinsatser i skolan för lärare och elever kring frågor om sexualitet, samtycke och relationer samt sex mot ersättning samt hedersrelaterat våld sker återkommande.

3.2 Motverka barnfattigdom.

Genom utbildning för unga och vuxna skapas goda möjligheter till framtida försörjning. Fortsatt arbete med att motverka barns ekonomiska utsatthet och utanförskap genom att få fler föräldrar i arbete och därigenom minska barns fattigdom.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Gymnasieskolan och sfi inom kommunala vuxenutbildningen ska i huvudsak vara avgiftsfri, endast i enstaka fall kan kostnader tas ut, men det ska ske på frivillig grund. I Umeå gymnasieskolor får eleverna äta avgiftsfri skollunch. Inga avgifter tas ut när man ansöker om en plats inom Umeå gymnasieskolor. Digitala enheter och läromedel lånas ut kostnadsfritt. Vuxenutbildningar och Vuxentorget arbetar aktivt för att få fler vuxna (föräldrar) i arbete.

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete (barn och unga)

Elevhälsan arbetar förebyggande och främjande för elevens bästa – elevhälsa börjar i klassrummet. Elevhälsoteam med skolsköterskor, kuratorer, specialpedagoger, elevkonsulenter och studie- och yrkesvägledare finns till hands på alla skolenheter och arbetar tillsammans med pedagoger för att stötta elever vid behov av stöd samt skapa tillgängliga lärmiljöer som främjar elevers lärande samt hälsa. Skolläkare och skolpsykologer finns att tillgå vid behov. Ett genomgången gymnasium är den största skyddsfaktorn för ett fungerande vuxenliv.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Skolsköterskan erbjuder hälsosamtal till alla elever i årskurs 1 på gymnasiet. Aktivt arbete med att öka närvaron i skolan pågår kontinuerligt. UP2 projektet med SKR fokuserar på ökad närvaro.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har ett samverkansavtal med regionen kring ungdomshälsan för unga som behöver stöd. Elevhälsan bedriver aktiv samverkan med ungdomsmottagningen och barn- och ungdomspsykiatrien för att bevara och utveckla samarbetsrutiner på organisatorisk nivå, inom till exempel fortbildning och erfarenhetsutbyten. Syftet med detta är att tillsammans skapa förutsättningar för att gemensamt kunna hjälpa elever som mår psykiskt dåligt eller upplever utanförskap. Samverkan sker vid behov också mellan skola och socialtjänst och andra vårdinrättningar.

Det kommunala aktivitetsansvaret ansvarar för att skapa förutsättningar för unga människor som hoppat av gymnasiet att återgå till sina studier eller finna ett sammanhang där utanförskap undviks genom aktiviteter mot arbete eller praktik.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden erbjuder insatser till de ungdomar som har isolerat sig hemma från skola och samhälle via *Hikikomori*. Syftet med insatsen är att ungdomarna ska kunna återgå till studier eller arbete.

Fokusområde 5: Arbete och försörjning

För människors delaktighet och inflytande i samhället samt för att få en god livskvalitet och hälsa är arbete och sysselsättning betydelsefullt. Det skapar förutsättningar för ett jämlikt och socialt hållbart samhälle.

5.1 Skapa förutsättningar för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet integration och arbetsrehabilitering sker i samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västerbotten, Kriminalvården samt socialtjänst och utbildning inom ramen för Samordningsförbundet.

Här finns såväl tidiga insatser för unga som vuxna, feriearbete för sjuttonåringar, stöd vid etablering, interna arbetsträningsplatser, stöd till arbete och studier, matchning mot arbete samt stöd till arbetsgivare.

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

Nämnden säkerställer tillgång till utbildning för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

En regelbunden dialog med näringslivet och offentliga aktörer kring arbetsplatsförlagt lärande och förestående förändringar på arbetsmarknaden förs för att med god planering kunna anpassa utbudet av yrkesutbildningar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Kommunala aktivitetsansvaret arbetar för att unga utan gymnasieutbildning påbörjar studier eller arbete. Ny insats är skapad för unga som hoppar av gymnasiet – Framtidsverkstan. Insatsen erbjuder uppstart inom en vecka efter studieavbrottet i syfte att skapa en plan för framtiden. Arbete pågår för att skapa bättre rutiner för överföringar mellan skolan och KAA och överlämningar från KAA till skolan. Det är av vikt för att kunna bygga vidare på den kunskap man har om unga och förbättra samarbetet och stödet till målgruppen för att underlätta återgång till studier.

Nyanlända får utbildning i svenska (sfi) samt stöd för bosättning samt samordnande åtgärder för att kunna försörja sig själva och aktivt kunna delta i samhället.

Kommunal vuxenutbildning, och yrkeshögskola möjliggör för vuxna att bredda sin kompetens för att matcha företagets behov. Inom Komvux har kombinationsutbildningar där sfi och yrkeskurser kombinerats startat inom lokalvård, serviceresurs för äldre och matbespisning för deltagare som är nyanlända och har låg utbildning.

Arbetsmarknads- och integrationsavdelningens verksamhet bidrar till att lägga grunden för individer i utanförskap att finna vägar till egenförsörjning och visa vägen till hållbara lösningar för bosättning, arbete och studier. Samarbete och samordning sker via ungdoms- och vuxentorgen där en strukturerad samverkan mellan Umeå kommun (socialtjänst, vuxenutbildning, arbetsmarknad och integrationsavdelning), Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västerbotten, samt Kriminalvården sker.

Förutom ovanstående program och inriktningsmål dedikerade till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden finns det ett flertal andra program och handlingsplaner som berör nämndens område på olika sätt.

5.4 Motverka framväxten av ett skuggsamhälle och en ökad arbetslivskriminalitet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter deltar i Umeå växer och tryggt och säkert aktivitetsplan med en rad insatser och aktiviteter. För att motverka risk för korruption och välfärdsbrottslighet har Umeå kommun tillfört resurser till säkerhetsenheten samt medel till Umeå växer tryggt och säkert (UVTS), som ska motverka att ungdomar hamnar i gängkriminalitet och i förlängningen arbetslivskriminalitet. I arbetet för unga och unga vuxna i riskzonen ingår utbildningsförvaltningen tillsammans med andra förvaltningar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet

Ett flertal insatser angivna i UVTS aktivitetsplan genomförs inom gymnasiet, vuxenutbildningen och arbetsmarknad och integrationsavdelningen.

Umeå gymnasieskolor har anställt en säkerhetssamordnare som ska arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande på gymnasieskolorna i syfte att minska obehöriga som vistas i skolorna, uppmärksamma konflikter mellan elever och den kriminalitet som kan ske i lokalerna. För att förebygga skolmisslyckanden ökas närvaron av vuxna på introduktionsprogrammen för att fler elever ska lyckas få behörighet till gymnasieskolan.

Inom arbetsmarknad och integration har bland annat insatser med stöd till föräldrar till utrikesfödda påbörjats. I samverkan mellan socialtjänsten och arbetsmarknad och integration har en pilot för öppenvårdsbehandling kombinerat med arbetsrehabiliteringsinsatser startat.

Det särskilda stödet från elevkonsulenter till elever med särskilda behov kommer att bibehållas, vilket förhoppningsvis gör att fler kan fullfölja gymnasieskolan.

8 Personalpolitiska mål från kommunfullmäktige

Personalpolitiskt mål 5

Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.

För att skapa förutsättningar för kvalitet och måluppfyllelse är det av stor vikt att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden både attraherar och rekryterar behöriga och kompetenta medarbetare samt behåller och utvecklar medarbetare i verksamheten. Medarbetarnas kompetens är en mycket viktig faktor för kvalitet och måluppfyllelse där kompetensutveckling och goda karriärmöjligheter

bidrar till både ökad attraktivitet för uppdraget och till ökad motivation hos medarbetarna. Att möjliggöra och utveckla strategier för omställning och vidareutbildning av kompetenser är därför avgörande för nämndens framtida kompetensförsörjning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Att nämndens verksamheter har en ändamålsenlig arbetsorganisation som skapar balans i bemanning mellan uppdrag och förutsättningar är även av stor betydelse för att attrahera och behålla medarbetare.

Personalpolitiskt mål 6

Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

Ledarskapet ska skapa förutsättningar för goda resultat och en arbetsmiljö som uppmuntrar medarbetare till samverkan, kreativitet och medskapande. Ett gott ledarskap där chefer kan engagera sina medarbetare och tillsammans med dem kan driva förändringar, kommer att spela en avgörande roll för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens framtida utveckling.

Målet antal medarbetare per chef är av fortsatt vikt för nämndens område att följa upp, i syfte att säkerställa de organisatoriska förutsättningarna som bidrar till verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse. Ett fortlöpande arbete kring förutsättningar som bidrar till hållbara chefsuppdrag ska fortgå såväl inom ramen för det systematiska arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö som i den individuella dialogen mellan chef och medarbetare.

Strategier och aktiviteter för att säkra en långsiktig ledarförsörjning är ett prioriterat område och beskrivs i gymnasie- och vuxenutbildningens kompetensförsörjningsplan.

Personalpolitiskt mål 7

Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

En bra arbetsmiljö är en förutsättning för att skapa såväl kvalitet som effektivitet i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter, men även en förutsättning för att attrahera och behålla personal. Alla som verkar inom utbildningsförvaltningen har ett gemensamt ansvar för att aktivt medverka till att skapa en bra arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet ska genom ett hälsofrämjande förhållningssätt bidra till verksamhetens utveckling samt ta sin utgångspunkt i framgångsfaktorer i utformning av arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lönebildning.

Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas i enlighet med förvaltningens årshjul, löpande riskbedömning och handlingsplan. Via det systematiska arbetsmiljöarbetet följs förbättringsbehov och prioriterade åtgärder upp, på olika nivåer i organisationen. Genom fokus på främjande och förebyggande insatser

i arbetsmiljöarbetet, friskfaktorer samt arbete med rehabilitering och anpassning skapas förutsättningar för att långsiktigt sänka sjukfrånvaron.

9 Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Tilläggsuppdrag 2023:1

KF ger KS och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.

Planering och genomförande

Beredning av tilläggsuppdrag2023:1 har bedrivits i enlighet med Kommunstyrelsens anvisningar och tidplan. Problemförståelse och analys har legat i fokus och avrapporterats enligt plan. Det kan konstateras att nämndens verksamheter står inför ett utmanande framtida kompetensförsörjningsläge och att behov av åtgärder för omställning har identifierats.

Idag vidtas en mängd kompetensförsörjningsåtgärder för att attrahera och bibehålla medarbetare till nämndens område, se nämndens kompetensförsörjningsplan samt förvaltningens tillhörande aktivitetsplan och handlingsplan för arbetsmiljö. Analyser visar att kompetensförsörjningsåtgärder som i större omfattning möjliggör utveckling och vidareutbildning av befintlig kompetens behöver prioriteras likväl som utveckling av strategier för omställning och samverkan, allt för att möta de långsiktiga kompetensförsörjningsbehoven.

Tilläggsuppdrag 2023:2

KF ger KS och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Planering och genomförande

Utbildningsförvaltningen deltar i det kommunövergripande utvecklingsarbetet för att främja samarbete och ansvarstagande i kommunorganisationen, bland annat genom aktivt deltagande i kommungemensamma forum, nätverk och arbetsgrupper. Dessutom pågår inom ramen för både det systematiska arbetsmiljöarbetet samt nämndens miljö och hälsoskyddsarbete, aktiviteter för att utveckla och främja samverkan över förvaltningsgränser främst med fokus på gränssnitt mot Teknik och fastighetsförvaltningen.

10 Styrning och uppföljning av externa utförare

Viss del av undervisningen på den kommunala vuxenutbildningen utförs av privata utförare. Dessa delar av vuxenutbildningens verksamhet ansvarar rektor på vuxenutbildningen för utan åtskillnad från övrig kommunal vuxenutbildning. Verksamheten utförs i paritet med den undervisning som genomförs i kommunal regi. Regelbunden uppföljning sker av rektor som kontrollerar att upphandlingen följs och att verksamheten följer skollag och de styrdokument som är rådande.

Genomströmning av elever återrapporteras vid årsbokslut i januari. Andel timmar av externa utförare i förhållande till kommunal vuxenutbildning återrapporteras vid årsbokslut.

11 Bilagor

Bilaga 3 Fördelning av budgetram 2025

Bilaga 4 Ersättning för kommunala skolor per program och/eller inriktning år 2025

Bilaga 5 Styrkort

Bilaga 6 Nämndens utmaningar och möjligheter på 3-5 års sikt